

8. 10. 2019

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Prokazování spáchání přestupku zastřené zprostředkování zaměstnání ve světle judikatury správních soudů

V praxi jsou běžné případy, kdy podnikatelské subjekty – zhotovitelé provádějí na základě uzavřených občanskoprávních smluv o dílo přímo v obchodních prostorách příslušných objednatelů dílo spočívající v činnostech opakující se povahy, které ale daný objednatel v daných obchodních prostorách současně zajišťuje částečně i sám (svými zaměstnanci).

Inspektoráty práce tento relativně běžný model spolupráce objednatele a zhotovitele často zpochybňují s konstatováním, že ze strany zhotovitelů se ve skutečnosti jedná o tzv. „pronájem lidí“ a tedy o zastřené zprostředkování zaměstnávání ve smyslu § 5 písm. g) zákona č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), což v situacích, kdy tito zhotovitelé nemají povolení k příslušné formě zprostředkování zaměstnání vydané Generálním ředitelstvím Úřadu práce České republiky, může vést ke konstatování spáchání přestupku dle ustanovení § 140 odst. 1 písm. g) zákona o zaměstnanosti a uložení pokuty, jejíž výše může činit až 10 milionů Kč. Inspektoráty práce pak tyto své závěry staví primárně na argumentu, že se nemůže jednat o provádění díla ze strany zhotovitele, pokud zaměstnanci objednatele a zaměstnanci zhotovitele vykonávají stejné činnosti, se stejným výsledkem a na stejném pracovišti. Podle inspektorátů práce totiž v takovém případě nelze určit, který zaměstnavatel zaměstnanců podílejících se na výrobě předmětného výrobku zodpovídá za případné vady výrobku/výstupu. Bohužel, inspektoráty práce po konstatování naplnění daných formálních znaků (výkon co do povahy stejné činnosti, se stejným výsledkem a na stejném pracovišti) většinou rezignují na další zkoumání povahy spolupráce mezi zhotovitelem a objednatelem, zejména pokud se jedná o nastavení kontrolního mechanismu ve vztahu k výsledku činnosti zhotovitele (tj. zda a jakým způsobem dochází k odlišování výrobků vyrobených zaměstnanci zhotovitele, jakým způsobem probíhá jejich předávání objednateli, sepisování dodacích listů / předávacích protokolů).

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ VYCH & PARTNERS

Dle našeho názoru ovšem nemůže být skutečnost, že při provádění díla jsou v rámci jednoho prostoru zhotovitelem vykonávány i některé činnosti, které si v daném prostoru zajišťuje i sám objednatel vlastními kapacitami, sama o sobě dostačující ani jinak rozhodná pro konstatování existence „pronájmu lidí“ ze strany zhotovitele. Hlavní rozdíl mezi formou spolupráce na základě smlouvy o dílo a zprostředkování zaměstnanců totiž spočívá v tom, že zhotovitel dle smluv o dílo odpovídá objednateli za řádné provedení díla jako takového a dílo provádí na vlastní náklad a nebezpečí, což je kvalitativně a z pohledu odpovědnosti zhotovitele úplně jiný právní vztah (pro zhotovitele podstatně rizikovější) než v případě zprostředkování zaměstnání.

To potvrzuje i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 6. 2015, č. j. 2 Ads 173/2014-28, v němž uvedl, že: „[z]ákladním rozlišovacím znakem mezi pronájmem pracovní síly a poskytnutím služby je **komplexnost zajišťovaných činností**. V případě poskytování služby se jedná o činnost prováděnou poskytovatelem pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Oproti tomu v případě pronájmu pracovní síly nemá pronajímatel pracovní síly (agentura práce) odpovědnost za výsledek práce a své pronajaté zaměstnance při výkonu práce neřídí.

Rozhodující je tak v případě spolupráce dle smlouvy o dílo to, že samotné provádění díla **řídí a kontroluje primárně sám zhotovitel** (např. prostřednictvím svých vedoucích zaměstnanců), jenž kontroluje i kvalitu výstupů. To ovšem podle judikatury vyžaduje, aby v případě spolupráce na základě smlouvy o dílo, kdy zaměstnanci zhotovitele a objednatele vykonávají činnosti obdobné povahy v stejných obchodních prostorách, byly výrobky/výstupy zhotovené zaměstnanci zhotovitele odlišitelné od výrobků jiných subjektů. Byť tak inspektoráty práce při posuzování obdobných případů nečiní, měly by se v praxi zabývat vždy i detailním posouzením tohoto aspektu „odlišitelnosti výrobků/výstupů“, jinak totiž vůbec nemůžou kvalifikovaně hodnotit komplexnost činnosti zhotovitele.

Uvedené ostatně vyplývá i z nedávného rozhodnutí Krajského soudu v Brně ve věci žaloby proti Státnímu úřadu Inspekce práce, č.j. 29 Ad 2/2017-92 ze dne 21.6.2019, v němž Krajský soud v Brně uvedl následující: „Krajský soud je nucen konstatovat, že napadené rozhodnutí žalovaného trpí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Žalobce totiž v rámci podaného odvolání vznesl námitku proti závěrům správního orgánu prvního stupně, že na základě smlouvy o dílo ze dne 20. 1. 2015, kterou správnímu orgánu předložil žalobce v rámci kontroly dne 5. 2. 2016, nebylo možno odlišit výrobky, které zhotovovali zaměstnanci žalobce, od výrobků, které zhotovovali zaměstnanci ostatních subjektů v provozovně Heat Transfer Systems s. r. o. Žalobce k tomuto závěru správního orgánu prvního stupně poukázal na skutečnost, že tepelné výměníky, jejichž montáž byla předmětem smlouvy o dílo ze dne 20. 1. 2015, byly označeny jedinečnými identifikátory právě z důvodu, aby bylo možno je odlišit od tepelných výměníků, které předmětem této smlouvy o dílo nebyly, a aby v důsledku tohoto odlišení mohla být jednoznačně stanovena odpovědnost za případné vady díla. **S touto námitkou se žalovaný v napadeném rozhodnutí ovšem nijak nevypořádal, ačkoliv je dle názoru krajského soudu tuto námitku nezbytné považovat za věcně relevantní a zásadní, neboť právě s odkazem na skutečnost, že zaměstnanci žalobce zhotovovali výrobky, které nebylo možno odlišit od výrobků, které zhotovovali zaměstnanci ostatních subjektů v provozovně Heat Transfer Systems s. r. o., a tedy pro nemožnost stanovení odpovědnosti za vady, lhůt pro provedení díla a dalších pro smlouvu o dílo rozhodujících skutečností, správní orgán prvního stupně uzavřel, že se v projednávané věci nemohlo ze strany žalobce jednat o plnění smlouvy o dílo, nýbrž o agenturní zaměstnávání.**“

Vzhledem k uvedenému rozhodnutí Krajského soudu v Brně lze jen doporučit, aby smluvní strany (zhotovitel - objednatel) v případech spolupráce dle smlouvy o dílo, kdy zaměstnanci zhotovitele budou vykonávat v prostorách objednatele činnosti, které si bude daný objednatel v daných obchodních prostorách zajišťovat částečně i sám (svými zaměstnanci), dbaly na to, aby byly **výrobky/výstupy zaměstnanců zhotovitele jasně odlišitelné od výrobků/výstupů zaměstnanců objednatele**, ideálně za použití a vyznačení dohodnutého jedinečného identifikátoru na výrobcích/výstupech zhotovitele.

Aspekt odlišitelnosti výrobků/výstupů zhotovitele je v tomto ohledu klíčový pro rozlišení spolupráce dle smluv o dílo resp. zprostředkování zaměstnávání. Naopak to, že zaměstnanci zhotovitele vykonávají své činnosti v prostorách objednatele a zpracovávají při tom materiál dodaný objednatelem (nebo využívají jeho nástrojů/přístrojů), bez dalšího nevyklučuje, že by se v daném

případě nemohlo jednat o vztah ze smlouvy o dílo, když i občanský zákoník umožňuje takové nastavení vztahů v souvislosti se smlouvou o dílo. Výše uvedené ostatně potvrdil i Krajský soud v Brně v již zmíněném rozhodnutí, č.j. 29 Ad 2/2017-92 ze dne 21.6.2019, v němž mimo jiné konstatoval: „Správnímu orgánu prvního stupně také **nelze přisvědčit, pokud tento závěr (pozn.: o zastřeném agenturním zaměstnávání) podpořil tvrzením, že zaměstnanci žalobce pracovali v provozovně společnosti Heat Transfer Systems s. r. o. a zpracovávali produkty této společnosti. Ustanovení občanského zákoníku totiž výslovně počítají s možností zhotovení díla zhotovitelem jinde, než u zhotovitele, a sice u objednatele či na jeho pozemku nebo na pozemku, který objednatel opatřil (§ 2599 odst. 1 a 2 občanského zákoníku), stejně jako považuje za výslovně odlišující smlouvu o dílo od kupní smlouvy, jestliže u věci, která má být teprve vyrobena, objednatel dodal podstatnou část toho, čeho je k vyrobení věci zapotřební (§ 2086 odst. 1 občanského zákoníku). Jestliže tedy z článku II. smlouvy o dílo ze dne 20. 1. 2015 vyplývá, že místem plnění má být: Novosedly 238, 691 82 Novosedly na Moravě, a v článku III. této smlouvy je uvedeno, že objednatel obstará materiál k provedení díla, nelze tyto skutečnosti použít jako argumentaci k eliminaci povahy činnosti žalobce jako plnění ze smlouvy o dílo, neboť s tímto způsobem provedení díla zákon výslovně počítá.“**

Z uvedeného lze učinit závěr, že to, že zhotovitel vykonává činnosti u objednatele za použití materiálů/přístrojů objednatele, nemůže být bez dalšího argumentem pro učinění závěru o existenci zastřeného zaměstnávání ze strany zhotovitele, neboť přímo občanský zákoník umožňuje v rámci smluvního vztahu dle smlouvy o dílo takové nastavení dílčích aspektů spolupráce mezi objednatelem a zhotovitelem.

Uvedené lze nepochybně vztáhnout i na další problematické případy, kdy inspektoráty práce považují za důkaz o existenci zastřeného zprostředkovávání zaměstnání i to, že objednatel uděluje zhotoviteli pokyny ohledně způsobu provádění díla, nebo že i objednatel kontroluje provádění díla.

I v těchto případech se ale nejedná o nic jiného, než výkon oprávnění, která objednateli vyplývají z občanského zákoníku. Právo objednatele kontrolovat provádění díla vyplývá přímo z ustanovení § 2953 občanského zákoníku, vázanost zhotovitele příkazy objednatele (v případě, že je smluvně ujednána) pak vyplývá z ustanovení § 2592 občanského zákoníku. Ani existenci těchto aspektů ve vztazích mezi zhotovitelem a objednatelem tak nemohou inspektoráty práce bez dalšího považovat za důkazy o existenci zastřeného zprostředkovávání zaměstnání.

Mgr. Daniel Jankanič,
advokát

[Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.](#)

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz

Další články:

- [Nepřevomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)